

Revisionsrapport

Granskning av barn som far illa eller som riskerar att fara illa

Emmaboda kommun

Tommy Nyberg

Alexander Arbman

1 februari 2018

Innehållsförteckning

Sammanfattning och revisionell bedömning.....	2
1.1. Bedömningar mot kontrollmål.....	3
1.2. Rekommendationer.....	4
2. Inledning	5
2.1. Bakgrund	5
2.2. Revisionsfråga och kontrollmål.....	5
2.3. Revisionskriterier	6
2.4. Metod och avgränsning	6
3. Iakttagelser och bedömningar	7
3.1. Finns fastställda riktlinjer för hur samverkan ska ske?	7
3.1.1. Iakttagelser	7
3.1.2. Bedömning.....	7
3.2. Finns ändamålsenliga strukturer för samverkan mellan skola och socialtjänst? 8	
3.2.1. Iakttagelser	8
3.2.2. Bedömning.....	8
3.3. Finns fungerande metoder och arbetssätt för förebyggande arbete och tidig upptäckt? Fungerar bildningsnämndens åtgärds paket för elevers frånvaro?	9
3.3.1. Iakttagelser	9
3.3.2. Bedömning.....	9
3.4. Efterlevs barnperspektivet?.....	10
3.4.1. Iakttagelser	10
3.4.2. Bedömning.....	10
3.5. Genomförs utredningar med tillfredsställande kvalitet, tids- och innehållsmässigt? Efterlevs lagstadgade och i förekommande fall nämndernas egna tidsaspekter för handläggning?	10
3.5.1. Iakttagelser	10
3.5.2. Bedömning.....	12
3.6. Sker uppföljning av samverkan?	13
3.6.1. Iakttagelser	13
3.6.2. Bedömning.....	13

Sammanfattning och revisionell bedömning

Myndigheter har en allmän lagstadgad skyldighet att samverka enligt 6 § förvaltningslagen. När det gäller barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa har myndigheter även en särskild skyldighet att samverka. Det är av stor vikt att det i Emmaboda kommun finns fungerande rutiner för anmälningsplikten, utredning av barn som misstänkts fara illa och tillgång till insatser för att möta barn, unga och familjer i behov av stöd.

De förtroendevalda revisorerna i Emmaboda kommun har mot denna bakgrund beslutat granska hur arbetet med barn som far illa eller riskerar fara illa bedrivs.

Säkerställer bildningsnämnden och socialnämnden att barn och unga som riskerar att fara illa uppmärksammas och får stöd och har nämnderna en ändamålsenlig samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa?

Vi bedömer att socialnämnden inte helt säkerställer att barn och unga som riskerar att fara illa uppmärksammas och får stöd. Det saknas tillräckliga rutiner vid mottagning och speciellt allvarligt ser vi de faxrutiner som finns idag.

Vi bedömer att bildningsnämnden inte helt säkerställer att barn och unga som riskerar att fara illa uppmärksammas och får stöd. Vi bedömer att det delvis saknas förebyggande arbete och att bristen på samverkan med socialnämnden riskerar att påverka snabba insatser för barn som far illa eller riskerar att fara illa. Dessutom saknas en fungerande sms-tjänst vilken skall ge snabb information om frånvaro till föräldrar.

Vi bedömer att nämnderna inte har en ändamålsenlig samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa. Det saknas fastställda och aktuella rutiner. Det har funnits men används inte idag och de är inte uppdaterade. Det saknas regelbunden kontakt mellan nämnderna där aktuella frågor diskuteras.

1.1. *Bedömningar mot kontrollmål*

Kontrollmål	Kommentar
Finns fastställda riktlinjer för hur samverkan ska ske?	Delvis uppfyllt Vi bedömer att det finns fastställda riktlinjer för hur samverkan ska ske, men att dessa riktlinjer behöver uppdateras.
Finns ändamålsenliga strukturer för samverkan mellan skola och socialtjänst?	Ej uppfyllt Vi bedömer att det idag saknas ändamålsenliga strukturer för samverkan mellan skola och socialtjänst. Vår bedömning baseras på att det i flera intervjuer framkommit att det saknas forum för samverkan där aktuella frågor kan diskuteras.
Finns fungerande metoder och arbetssätt för förebyggande arbete och tidig upptäckt? Fungerar bildningsnämndens åtgärds paket för elevers frånvaro?	Delvis uppfyllt Vi bedömer att det saknas strukturerat förebyggande arbete inom nämnderna vad gäller området barn som far illa eller som riskerar att fara illa. Det finns områden där arbetet tidigare funnits, till exempel när förskolorna har haft kontaktpersoner bland socialsekreterarna, men enligt genomförda intervjuer fungerar inte detta i dagsläget. Vi bedömer vidare att bildningsnämndens åtgärds paket för elevers frånvaro delvis fungerar. Det är en brist att SMS-tjänsten inte tagits i bruk.
Efterlevs barnperspektivet?	Uppfyllt Vi bedömer att barnperspektivet i allt väsentligt efterlevs. Vår bedömning baseras på att socialtjänsten använder utredningsinstrumentet BBIC, vilket syftar till att fokusera på barnet i samband med utredningar kring barn som far illa. Dessutom har de förtroendevalda fått information om vad barnkonventionen innebär. Det finns utvecklingsområden men det ändrar inte vår helhetsbedömning av kontrollmålet.
Genomförs utredningar med tillfredsställande kvalitet, tids- och innehållsmässigt? Efterlevs lagstadgade och i förekommande fall nämndernas egna tidsaspekter för handläggning?	Ej uppfyllt I vår bedömning vill vi särskilt påtala vikten av omedelbara åtgärder i samband med anmälningar via fax. Dessa brister är så allvarliga att det kan ge allvarliga konsekvenser för ett barn som riskerar att fara illa. Fax som skickas fel och ibland inte kommer fram alls är brister av så allvarlig karaktär att vi ger allvarlig kritik till

socialnämnden för dessa brister. Som bakgrund till detta vill vi påminna om det fallet som i Karlskrona ledde till en ung flickas död. Vi uppmanar nämnden att hantera detta område omedelbart.

Det saknas riktlinjer och rutiner för flera områden. Vi vill påtala för socialnämnden att det bör finnas skriftliga rutiner för målskrivning, genomförandeplaner och för mottagning av orosanmälningar.

Nämnden bör arbeta med utveckling av målarbetet inom individ- och familjeomsorgen. Idag visar vår granskning att det saknas en individualisering kring målarbetet och att nuvarande mål är av generell och svepande karaktär.

Skер uppföljning av samverkan?

Ej uppfyllt

Vi bedömer att det inte sker någon uppföljning av samverkan. De krav om uppföljning av samverkansarbete som finns i gemensamt samverkansdokument har inte gjorts de två senaste åren.

1.2. Rekommendationer

Både medarbetare och chefer påtalar att det idag saknas skriftliga rutiner på ett antal områden. Nämnas kan genomförandeplaner samt vårdplaner. Detta ses av ledningen som prioriterat att förändra. Arbetet med ett kvalitetssystem ses som ett led i denna förbättring. Idag finns inget kvalitetssystem i kommunen. Dock har den nya förvaltningsledningen påbörjat ett arbete där det tagits fram ett flödesschema över handläggning vilket samtliga intervjuade påtalat som en positiv utveckling. Flera intervjuade påtalar att den nya ledningen påbörjat delar som de tror kommer att förbättra verksamheten. Nämnden bör tillse att ovanstående genomförs och dokumenteras.

Socialnämnden bör omedelbart ändra de faxrutiner som finns inom förvaltningen. De rutiner som finns idag innebär fara för enskilda individer i samband med anmälningar.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Myndigheter har en allmän lagstadgad skyldighet att samverka enligt 6 § förvaltningslagen. När det gäller barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa har myndigheter även en särskild skyldighet att samverka. Detta regleras i lagstiftning för polis, förskola och skola (skollag), socialtjänst (socialtjänstlag) samt hälso- och sjukvård. Lag om samverkan gäller även enskilt bedriven sjukvård, förskola, skola och barnomsorg. Det är av stor vikt att det i Emmaboda kommun finns fungerande rutiner för anmälningsplikten, utredning av barn som misstänkts fara illa och tillgång till insatser för att möta barn, unga och familjer i behov av stöd.

Vidare har det visat sig ha stor betydelse i hur handläggningen utformas, hur den följs upp samt hur man skriver mål i de beslut som fattas. Det är vedertaget inom kommunal verksamhet att socialtjänstens handläggning är den kanske enskilt största faktorn som påverkar individens kvalitet och kommunens ekonomi inom individ- och familjeomsorgen. Det är vidare av stor vikt att myndighetsorganisationen har ett gott samarbete kring dessa individer.

De förtroendevalda revisorerna i Emmaboda kommun har mot denna bakgrund beslutat granska hur arbetet med barn som far illa eller riskerar fara illa bedrivs.

2.2. Revisionsfråga och kontrollmål

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

- Säkerställer bildningsnämnden och socialnämnden att barn och unga som riskerar att fara illa uppmärksammas och får stöd och har nämnderna en ändamålsenlig samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa?

Följande kontrollmål ska besvaras av uppföljningen:

- Finns fastställda riktlinjer för hur samverkan ska ske?
- Finns ändamålsenliga strukturer för samverkan mellan skola och socialtjänst?
- Finns fungerande metoder och arbetssätt för förebyggande arbete och tidig upptäckt? Fungerar bildningsnämndens åtgärds paket för elevers frånvaro?
- Efterlevs barnperspektivet?
- Genomförs utredningar med tillfredsställande kvalitet, tids- och innehållsmässigt? Efterlevs lagstadgade och i förekommande fall nämndernas egna tidsaspekter för handläggning?
- Sker uppföljning av samverkan?

2.3. Revisionskriterier

Socialstyrelsen har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om handläggningen inom socialtjänsten (SOSFS 2014:5). Mål bör vara individuella och skrivna med utgångspunkt från individen.

Bistånd enligt Socialtjänstlagen och enligt LVU (Lagen om vårda av unga) beviljas efter utredning och individuell bedömning. Socialtjänstlagen är en ramlag utan beskrivning av vilket bistånd som kan beviljas. Istället anger lagen grundläggande värderingar, principer och mål.

Vidare kommer granskning att ske av beslut tagna enligt LVU, lagen om vård av unga. På samma sätt som ovan beskrivits är det av största vikt att dessa beslut är individuella samt att det sker regelbunden uppföljning.

Interna riktlinjer

2.4. Metod och avgränsning

Granskningen är avgränsad till socialnämnden och bildningsnämnden.

Dokumentgranskning har genomförts av för granskningen relevanta riktlinjer och rutiner.

Intervjuer har genomförts med förvaltningschefer bildnings- och socialförvaltning, socialsekreterare och enhetschefer inom IFO, förskolechefer och rektorer, samt bildnings- och socialnämndens presidier. Totalt har drygt 10-tal intervjuer genomförts.

Rapporten har sakgranskats av bildningschef samt socialchef

3. Iakttagelser och bedömningar

För varje kontrollmål redogörs för iakttagelser och vilka bedömningar som gjorts därpå.

3.1. Finns fastställda riktlinjer för hur samverkan ska ske?

3.1.1. Iakttagelser

Socialnämnden antog under år 2010 en handlingsplan för samverkan mellan socialnämnden och bildningsnämnden avseende barn och unga i behov av insatser. Handlingsplanen reviderades år 2012. Handlingsplanen ska tydliggöra formerna för samverkan samt hur den kan utvecklas. Enligt dokumentet finns åtta målsättningar, vilka är:

- *En utvecklad samverkan mellan bildningsnämnd och socialnämnd inom berörda områden, främst IFO, skola.*
- *En tydlig och välfungerande organisation för gemensamma ärenden med kända former för hur samverkan sker.*
- *En systematisk implementering av planens innehåll och intentioner i berörda nämnder och verksamheter.*
- *Rättssäker och effektiv handläggning av gemensamma ärenden.*
- *Minska antalet externa placeringar till förmån för att utveckla kvalitén i ärendehantering på hemmaplan.*
- *Utveckla rutinerna för uppföljningar vid placeringsärenden.*
- *Skapa kostnadseffektivitet för de gemensamma kommunala insatserna.*
- *Utveckla samverkan med andra huvudmän.*

Enligt en tjänsteskrivelse har en arbetsgrupp funnits sedan år 2014. I arbetsgruppen fördes diskussioner kring gemensamma former för samverkan. Denna arbetsgrupp ledde till att social- och bildningsförvaltningarna tog fram ett gemensamt samverkansdokument, *Samverkan kring rutiner och samarbetsformer*. I dokumentet beskrivs till exempel att ett bra samarbete möjliggör att i ett tidigare skede fånga upp barn och ungdomar som far illa eller befinner sig i riskzonen. I dokumentet finns rutiner beskrivna som ska användas vid anmälan, vid pågående ärenden och för det förebyggande arbetet.

Enligt de intervjuade är dokumentet i behov av mycket revideringar eftersom det till exempel har skett förändringar inom flyktingverksamheten.

3.1.2. Bedömning

Vi bedömer att det finns fastställda riktlinjer för hur samverkan ska ske, men att dessa riktlinjer behöver uppdateras.

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

3.2. Finns ändamålsenliga strukturer för samverkan mellan skola och socialtjänst?

3.2.1. Iakttagelser

Bildningsnämnden och socialnämnden har tidigare haft regelbundna presidieöverläggningar där aktuella frågor har diskuterats. Vid dessa överläggningar sågs diskussionerna rörande barn som far illa och arbetet mellan nämnderna avseende detta område som speciellt viktigt. Enligt de intervjuer vi genomfört förekommer inte några överläggningar mellan nämnderna idag. Vid genomgång av bildningsnämndens protokoll för år 2017 framgår att presidiemöten mellan socialnämnden och bildningsnämnden ska återupptas under hösten 2017.

Enligt intervjuerna är samverkan i stor del är personberoende. Det har varit personalomsättning inom båda förvaltningarna vilket påverkat möjligheterna till samverkan. Förvaltningarna har, enligt intervjuerna, en gemensam syn på behovet av att utveckla samarbetet i mer konkreta former samt hitta former för att följa upp det gemensamma arbetet. Förvaltningscheferna har påbörjat ett arbete med att få till stånd fungerande metoder som främjar tidig upptäckt.

En arbetsgrupp, *Barn och unga*, har funnits sedan hösten år 2016 och påbörjat sitt arbete genom två möten under våren 2017. Under september år 2017 är en arbetsträff inplanerad som ska leda till utvecklandet av ett omfattande handlingsprogram. I arbetsgruppen ingår biträdande förskolechef, representanter från socialförvaltningen, LSS samt förvaltningschefer inom bildnings- och socialförvaltningarna.

På tjänstemannasidan finns olika mötesformer men det finns enligt intervjuerna ingen tydlig struktur eller rutin för dessa möten. Tidigare har fältarbetare haft möten med företrädare för skolorna, men dessa möten ligger på is eftersom båda fälttjänsterna är vakanta. Det har också funnits krav på att enskilda socialsekreterare ska vara kontaktpersoner mot förskolor men detta är en rutin som enligt intervjuerna inte fungerat de senaste åren.

Andra problem som påtalas vad gäller samverkan är att flera samverkanspartners har sin verksamhet i Kalmar. Det gäller till exempel BUP (Barn och ungdomspsykiatri) samt familjerådgivningen.

I sakgranskningen påtalas att det startats ett arbete rörande detta område. Socialförvaltningen och bildningsförvaltningen har haft en gemensam workshop. Dessutom har arbetsgrupper bildats för att fortsätta arbetet med handlingsplan för samverkan.

3.2.2. Bedömning

Vi bedömer att det idag saknas ändamålsenliga strukturer för samverkan mellan skola och socialtjänst. Vår bedömning baseras på att det i flera intervjuer framkommit att det saknas forum för samverkan där aktuella frågor kan diskuteras.

Vi anser att en direkt konsekvens av bristande samarbete kan medföra ökade kostnader för externa insatser som familjehem och färre insatser på hemmaplan.

Det är viktigt att ha en fungerande samverkan mellan nämnderna för att kunna vidta gemensamma åtgärder om brister identifieras i verksamheten. Vi ser detta som ett utvecklingsområde för nämnderna.

Vi bedömer kontrollmålet som ej uppfyllt.

3.3. Finns fungerande metoder och arbetsätt för förebyggande arbete och tidig upptäckt? Fungerar bildningsnämndens åtgärdspaket för elevers frånvaro?

3.3.1. Iakttagelser

Det finns idag, enligt flertalet intervjuer inom bildningsnämndens verksamheter, inget strukturerat arbete vad gäller förebyggande arbete. I intervjuer påtalas att det inom förskolan finns rutiner för att kontrollera frånvaro av enskilda individer. Övrigt förebyggande arbete är avhängigt samarbetet som tidvis funnits med socialtjänsten. Samtliga intervjuade är eniga om att detta samarbete inte fungerar i nuläget. Framförallt påtalas att återkoppling av anmälningar brister.

Vid tidigare samverkan mellan nämnderna påtalades brister vad gäller anmälningar. Bland flera satsningar som gjorts kan nämnas att Skolverket bekostat utbildningen "Samverkan för bästa skola" som delvis fokuserar på skolans anmälningsplikt. Anmälningar fungerar, enligt intervjuerna, bättre från både förskola och skola idag.

En annan del som påtalats i intervjuer som viktig i det förebyggande arbetet är det fadder-system som tidigare funnits där information från socialtjänsten givits till skolor. Detta fungerar enligt intervjuerna inte alls idag. Orsak till detta är främst att det varit hög personalomsättning inom socialtjänsten.

Bildningsförvaltningen har enligt de intervjuade tagit fram rutiner för hantering vid frånvaro. Av rutinen framgår hur och när samtal ska ske till förälder, hur dokumentationen ska gå till samt hur verksamheten ska följa upp frånvaron. Föräldrar till barn under 18 år ska informeras om frånvaron under samma dag. I verksamhetssystemet finns en SMS-tjänst som inte är aktiverad. Det har funnits tekniska problem med systemet, exempelvis när det gäller registrering av frånvaron.

3.3.2. Bedömning

Vi bedömer att det saknas strukturerat förebyggande arbete inom nämnderna vad gäller området barn som far illa eller som riskerar att fara illa. Det finns områden där arbetet tidigare funnits, till exempel när förskolorna har haft kontaktpersoner bland socialsekreterarna, men enligt genomförda intervjuer fungerar inte detta i dagsläget.

Vi bedömer vidare att bildningsnämndens åtgärdspaket för elevers frånvaro delvis fungerar. Det är en brist att SMS-tjänsten inte tagits i bruk.

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

3.4. Efterlevs barnperspektivet?

3.4.1. Iakttagelser

Kommunfullmäktige har fått utbildning i vad barnkonventionen innebär. Dessutom har kommunen, enligt flertalet intervjuer, proklamerat att barnkonventionen ska genomsyra samtliga verksamheter. I vår granskning har vi i verksamhetsplanerna som vi tagit del av från socialnämnden och bildningsnämnden samt kommunstyrelsen inte sett att några konkreta mål finns avseende detta område. Inte heller har vi kunnat se något officiellt beslut från fullmäktige avseende barnkonventionen.

Emmaboda ingår i Barnahus i södra Kalmar län, vilket är en samverkan mellan kommunerna Kalmar, Borgholm, Mörbylånga, Mönsterås, Emmaboda, Nybro och Torsås samt Landstinget i Kalmar län. Barnahus avser barn och ungdomar upp till 17 års ålder som misstänks vara utsatta för våld i nära relation, sexualbrott oavsett relation eller andra allvarliga brott och som ska förhöras av polisen. Samarbetet sker mellan socialtjänst, polis, åklagare, barnkliniken samt barn- och ungdomspsykiatri.

Barns behov i centrum (BBIC) är ett instrument som används i utredningar som rör barn. Syftet är att sätta barn i fokus och att alltid handlägga ärenden med fokus på barnet. Alla inom IFO har gått en grundutbildning inom BBIC.

3.4.2. Bedömning

Vi bedömer att barnperspektivet i allt väsentligt efterlevs. Vår bedömning baseras på att socialtjänsten använder utredningsinstrumentet BBIC, vilket syftar till att fokusera på barnet i samband med utredningar kring barn som far illa. Dessutom har de förtroendevalda fått information om vad barnkonventionen innebär.

Kontrollmålet bedöms som uppfyllt.

3.5. Genomförs utredningar med tillfredsställande kvalitet, tids- och innehållsmässigt? Efterlevs lagstadgade och i förekommande fall nämndernas egna tidsaspekter för handläggning?

3.5.1. Iakttagelser

3.5.1.1. Delegationsordning

Socialnämndens delegationsordning fastställdes 2014-03-19. Det finns rutiner för uppföljning av revidering årligen av denna delegationsordning. Senaste revideringen gjordes 2017-12-20. Delegationsordningen redovisar principer och delegater samt att överordnad alltid har minst samma delegation som föreskriven delegat. Alla externa insatser är enligt delegationsordningen delegerade på arbetsledare. Vad gäller öppenvårdsinsatser så ligger delegation på detta område på handläggare. Externa placeringar längre än två månader ligger på socialt utskott. Delegationsordningen tar inte upp ansvar för inhyrd konsult inom socialtjänstens verksamhetsområde.

3.5.1.2. Rutiner för orosanmälan från skolan

Enligt intervjuer känner personal inom skolan till deras ansvar att förmedla orosanmälan. I samband med vår granskning har vi efterfrågat skriftliga rutiner inom bildningsförvaltningen. Detta finns inte enligt våra intervjuer. Enligt de intervjuer som vi haft kan orosanmälan göras både muntligt och skriftligt.

3.5.1.3. Handläggning och mottagning av orosanmälan

Genomförda intervjuer visar att det finns kunskap om rutiner hos socialsekreterarna avseende handläggning av orosanmälningar inom IFO. En skyddsbedömning ska göras inom 24h. Det innebär att en bedömning ska göras om akuta insatser behöver vidtas med tanke på en hotbild mot individen. Sedan ska en bedömning göras inom två veckor om utredning ska öppnas baserat på den information och den (initiala?) utredning som görs. Enligt intervjuer fungerar detta även om det saknas skriftliga rutiner för området. Ett område som dock påtalas i intervjuerna som en allvarlig brist är att de faxrutiner som finns inom kommunen idag visar på stora problem. De faxar som IFO har idag inte tillförlitliga och dessutom har anmälningar vid ett flertal tillfällen gått till kommunkansliet. Detta har, enligt intervjuerna, vid ett flertal tillfällen inneburit att anmälningar försenats eller inte kommit förvaltningen tillhanda. Anmälningar som skickats fel har främst skickats fel från polismyndigheten enligt flertalet intervjuade socialsekreterare. Lagstadgade handläggningstider hålls enligt de intervjuade socialsekreterarna i hög utsträckning. Vi har i vår granskning begärt någon form av skriftligt uppföljningsunderlag av detta men idag finns ingen uppföljning inom detta område.

I sakgranskningen påtalas att det vi skrivit stämmer men att det är svårt att förhindra då andra myndigheter ibland skickar fel. Då man ingår i i Sydostjouren (6 kommuner samverkan om socialjour) övriga tider dvs icke kontorstid.

Vår granskning visar att det saknas fastställda handläggningsrutiner avseende barn och unga. Dessa ska ge vägledning för socialsekreterare i hur ett ärende ska hanteras från det att en förhandsbedömning ska göras till hur socialsekreterare ska hantera placeringsbeslut.

I samband med placeringar ska socialsekreterare vid externa placeringsinsatser (t.ex. familjehem) gå igenom och diskutera detta ärende med närmsta chef. Denna rutin finns för att det ska vara fler än en som avgör om ett ärende behöver extern insats. Vad gäller öppenvårdsinsatser så finns ingen sådan rutin. Öppenvårdsinsatser beslutas enbart av handläggaren.

Både medarbetare och chefer påtalar att det idag saknas skriftliga rutiner inom ett antal områden. Det gäller till exempel genomförandeplaner samt vårdplaner. Detta ses av ledningen som prioriterat att förändra. Arbetet med ett kvalitetssystem ses som ett led i denna förbättring. Idag finns inget kvalitetssystem i kommunen. Däremot har socialnämnden 2014 skapat ett kvalitetssystem vilket antagits av nämnden. I samband med våra intervjuer påtalas dock att detta inte används idag och att det ej heller uppdaterats. Den nya förvaltningsledningen har påbörjat ett arbete där de gjort ett flödesschema över handläggning vilket samtliga intervjuade påtalat som en positiv utveckling. Flera intervjuade påtalar att den nya ledningen påbörjat delar som de tror kommer att förbättra verksamheten.

I samband med sakgranskning påtalas att det numera finns skriftliga rutiner för orosmätningar i socialförvaltningens ledningssystem.

Genomförandeplaner/Vårdplaner

Enligt Socialstyrelsens allmänna råd ska alla verkställighetsbeslut, det vill säga de myndighetsbeslut som verksamheterna ska verkställa, innehålla en genomförandeplan. Dessa uppföljningar har sin grund i SoL 4 kap 6§.

De intervjuade påtalar att genomförandeplaner är av väldigt skiftande kvalitet. Rutinen är att det ska finnas en genomförandeplan inom två veckor efter det att ett beslut påbörjats. Det saknas struktur i hur planerna skrivs. Vår granskning visar att det ibland saknas mål helt medan det i andra ärenden finns mål som är svåra att följa upp.

Vår granskning visar att rutinen i socialnämnden är att verksamheten ska följa upp genomförandeplanerna var sjätte månad. I vår ärendegenomgång framgår att det i granskade ärenden går det inte att spåra att en sådan uppföljning görs. Vår granskning visar vidare att det saknas en intern kontroll som kontrollerar hur många ärenden som har en genomförandeplan.

Vår granskning visar att det saknas rutiner för tidsbestämning av insatser. Våra intervjuer visar att handläggarna anser att det är svårt att tidsbestämma insatser och att de därmed avstår helt från att göra det.

Målskrivningar i myndighetsbesluten/genomförandeplan

Vår ärendegranskning visar att det saknas tydliga målformuleringar i merparten av de granskade myndighetsbesluten. Enligt de intervjuade är målformuleringarna av generell karaktär, svepande och väldigt allmängiltiga. Medvetenheten hos tjänstemännen om behov av utveckling på detta område är stor.

Det saknas idag skriftliga rutiner för genomförandeplaner. Avsaknaden av rutiner för myndighetsbeslut innebär brister vad gäller målformuleringar i genomförandeplaner, som är en direkt koppling till myndighetsbesluten. Vad vill ansvarig utredare med insatsen och vad är målet för individen med insatsen? Det går inte heller att mäta om ansvarig utförare (extern, intern) klarat av de mål som satts upp.

Vår granskning av nämndens protokoll visar att det under åren 2016-2017 inte redovisats några beslut eller informationer som rör uppföljning av detta område till de förtroendevalda. Det går inte heller att utläsa att det ställts några frågor eller krav till förvaltningen på uppföljning av detta område.

3.5.2. Bedömning

I vår bedömning vill vi särskilt påtala vikten av omedelbara åtgärder i samband med anmälningar via fax. Dessa brister är så allvarliga att det kan ge allvarliga konsekvenser för ett barn som riskerar att fara illa. Fax som skickas fel och ibland inte kommer fram alls är brister av så allvarlig karaktär att vi ger allvarlig kritik till socialnämnden för dessa brister. Som bakgrund till detta vill vi påminna om det fallet som i Karlskrona ledde till en ung flickas död. Vi uppmanar socialnämnden att hantera detta område omedelbart.

Det saknas riktlinjer och rutiner för flera områden. Vi vill påtala för socialnämnden att det bör finnas skriftliga rutiner för målskrivning, genomförandeplaner och för mottagning av orosanmälningar.

Nämnden bör arbeta med utveckling av målarbetet inom individ- och familjeomsorgen. Idag visar vår granskning att det saknas en individualisering kring målarbetet och att nuvarande mål är av generell och svepande karaktär.

Vår granskning visar att man hinner med att göra utredningar inom föreskriven tid.

Delegationsordningen är enligt vår bedömning i flera delar tillfredsställande. Vi anser att den bör utvecklas för att även omfatta delegation till konsult inhyrd inom socialtjänsten då detta är ett vanligt förekommande inslag i social verksamhet. Detta saknas idag.

Kontrollmålet bedöms som ej uppfyllt.

3.6. Sker uppföljning av samverkan?

3.6.1. Iakttagelser

Av bildningsnämndens sammanträdesprotokoll för år 2017 framgår det att bildningschefen rapporterar inkomna incidenter.

Av socialnämndens protokoll från 21 juni år 2017 framgår att nämnden antagit en broschyr för Individ- och familjeomsorgen (IFO) samt fickfolder för bland annat kommunens fältgrupp. Av beslutet framgår att IFO har ambitionen att i större omfattning arbeta uppsökande, förebyggande och med tidiga insatser.

I övrigt finns i nämndernas protokoll för år 2017 ingen rapportering eller uppföljning kring samverkan mellan bildnings- och socialförvaltningen gällande barn och unga som riskerar att fara illa.

3.6.2. Bedömning

Vi bedömer att det inte sker någon uppföljning av samverkan. De krav om uppföljning av samverkansarbete som finns i gemensamt samverkansdokument har inte gjorts de två senaste åren.

Kontrollmålet bedöms som ej uppfyllt.

2018-02-01

Caroline Liljebjörn

Uppdragsledare

Tommy Nyberg

Projektledare